Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

**Asiantuntija- ja lausuntopyyntö 10.11.2025, LA 22/2025 vp**

# Helsingin poliisilaitoksen lausunto lakialoitteeseen laiksi eduskunnan turvatoimista

## 1 Asia

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt poliisilaitokselta kirjallista asiantuntijalausuntoa ja asiantuntijaa kuultavaksi koskien lakialoitetta laiksi eduskunnan turvatoimista. Lausunto on pyydetty toimittamaan viimeistään 18.11.2025 klo 12.00.

Lakialoitteessa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eduskunnan turvatoimista. Sillä on tarkoitus korvata turvatoimista eduskunnassa annettu voimassa oleva laki. Aloitteessa ehdotetaan tarkistettavaksi sääntelyä muun muassa turvatoimilain alueellisesta ja henkilöllisestä soveltamisalasta, henkilöntarkastuksen tekemisen sallituista tavoista, posti- ja muun lähetyksen tarkastamisesta, henkilön poistamisesta turvatoimialueelta, teknisestä valvonnasta ja voimankäyttövälineistä. Ehdotus sisältää myös uusia säännöksiä miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttumisesta ja henkilösuojaustehtävästä.

Lakialoitteen arvioidaan parantavan edellytyksiä huolehtia eduskunnan toiminnan suojaamisesta samoin kuin turvallisuuden ja järjestyksen säilymisestä eduskunnassa. Edelleen on arvioitu, että sääntelyn päivittäminen ja osin tarkentaminen parantavat oikeusturvaa ja selkeyttävät toimivaltuuksia käyttävien virkamiesten oikeusasemaa.

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2026

## 2 Lausunto

Helsingin poliisilaitos vastaa tasavallan presidentin sekä valtioneuvoston jäsenten henkilösuojasta. Tehtävistä ja niihin liittyvistä toimivaltuuksista on säädetty lain tasoisissa normeissa. Kyseisiä turvatoimia kehitetään jatkuvasti, jotta niiden avulla kyetään vastamaan toimintaympäristön muutoksiin. Operatiivinen vastuu on Helsingin poliisilaitoksella, mutta tehtäviin on koulutettu valtakunnallinen reservi, jota käytetään toiminnan tukemiseen säännönmukaisesti ja alueellisten erityispiirteiden tuntemuksen varmistamiseksi. Henkilösuojan toimintakyky ulkomailla varmistetaan lainvalvontaviranomaisten kansainvälisen yhteistyön perusteella.

Helsingin poliisilaitos katsoo, että vastaava järjestely voitaisiin toteuttaa myös eduskuntaan liittyvissä turvatoimissa. Tämä varmistaisi, samalla tavalla kuin tasavallan presidentin ja valtioneuvostonkin osalta, että turvallisuusjärjestelyt nojautuisivat erityisesti poliisin

- 24/7 valtakunnallisesti toimivaan operatiiviseen johtamis-, kenttä- ja tutkintatoimintaan
- avoimissa ja suljetuissa tietoverkoissa toteutettavaan tiedonhankintaan
- kansalliseen ja kansainväliseen 24/7 operatiiviseen tiedonvaihtoon sekä sen perusteella toteutettaviin tilannekuva- sekä uhka-arvioprosesseihin
- kansallisiin sekä kansainvälisiin yhteistyöjärjestelyihin vaadittavien turvatoimien suunnittelussa ja toteuttamisessa

Poliisin toteuttamina eduskunnan turvallisuusjärjestelyille voitaisiin varmistaa kattava toimintavalmius ja muuntautumiskyky, erityisesti siltä osin, kun kyse on vakavista turvallisuusuhkista. Niiden torjunta edellyttää aina henkilöiden, tilojen ja alueiden suojaamisen lisäksi myös tiedonhankintaa, rikostutkintaa ja operatiivista toimintakykyä sekä kotimaassa että ulkomailla. Vakavan uhkan vaikutukset kohdistuvat, turvatoimien kohteen lisäksi, myös sivullisiin sekä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen. Tämän vuoksi eduskuntaan liittyvät turvatoimet tulisi tältä osin antaa aina poliisin toteutettaviksi.

Helsingin poliisilaitos lausuu edellä olevan lisäksi seuraavaa:

*Tilapäinen turvatoimialue*

Lakialoitteen mukaan lakia sovelletaan myös eduskunnan tilapäisessä käytössä olevissa tiloissa ja niiden välittömässä läheisyydessä, jos se on välttämätöntä turvallisuuden ja järjestyksen säilyttämiseksi erityistä suojaamista edellyttävässä eduskunnan tilaisuudessa (*tilapäinen turvatoimialue*).

Edelleen lakialoitteen mukaan (3 §) tilapäisestä turvatoimialueesta ja sen rajoista päättää eduskunnan pääsihteeri turvallisuusjohtajan esityksestä. Päätös tehdään määräajaksi, enintään kahdeksi viikoksi kerrallaan. Päätöksestä ilmoitetaan tilapäisen turvatoimialueen sijaintipaikan poliisilaitokselle.

Lakialoitteen sisältö muistuttaa tältä osin turvatoimista valtioneuvostossa annetun lain 3 §:n 2 momenttia, joskin mainitun lain 4 §:n 1 momentin mukaan tilapäisestä turvatoimialueesta ja sen rajoista päättää tilapäisen turvatoimialueen sijaintipaikan poliisilaitos.

Ehdotettu sääntely laajentaa turvahenkilöstön toimivaltuuksien alueellista soveltamisalaa keskeisellä tavalla. Vaikka lakialoitteessa on tuotu esille, että kysymys olisi esimerkiksi valtiopäivien avajaisiin perinteisesti liittyvästä kulttuuritapahtumasta, joka toteutetaan muualla kuin Eduskuntatalossa mutta eduskunnan tilapäisessä käytössä olevissa tiloissa, poliisilaitos katsoo, että selvyyden vuoksi olisi perusteltua tarkentaa, ettei tilapäisenä turvatoimialueena voi toimia mitkä tahansa alueet vaan kysymys olisi sisätiloista tai muista tiloista, jotka ovat alueellisesti selvästi rajattavissa.

Ottaen vielä huomioon, että tilapäinen turvatoimialue kattaa tilapäisessä käytössä olevien tilojen lisäksi vielä niiden välittömän läheisyyden – jonka yleisen järjestyksen ja tur-

vallisuuden ylläpitäminen on lähtökohtaisesti poliisin tehtävä – poliisilaitos pitää perusteltuna ja johdonmukaisena, että sääntelyn tulisi tältä osin olla yhdenmukainen turvatoimista valtioneuvostossa annetun lain kanssa. Näin ollen päätöksentekijänä tilapäisestä turvatoimialueesta ja sen rajoista tulisi lähtökohtaisesti olla tilapäisen turvatoimialueen sijaintipaikan poliisilaitos. Tilapäisen turvatoimialueen muodostaminen tulee aina olemaan järjestely, joka tulee ottaa huomioon muussa poliisitoiminnassa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden varmistamiseksi.

*Henkilönsuojaustehtävä*

Lakialoitteen mukaan henkilönsuojaustehtäviä toteutetaan nykyisin joko yhdessä poliisin kanssa tai ilman poliisinviranomaisten apua. Lakialoitteen mukaan turvallisuusjohtaja voi asettaa henkilösuojaukseen erityisen koulutuksen saaneen turvahenkilön suojaamaan erityistä suojelua tarvitsevan kansanedustajan tai eduskunnan vieraan turvallisuutta (18 §). Lakialoitteen perusteluiden mukaan ”erityisellä” viitataan jonkinasteiseen tietoon perustuvaan oletukseen asianomaiseen henkilöön kohdistuvan uhan mahdollisesta konkretisoitumisesta. Poliisilaitos toteaa, että uhka-arvion tekeminen edellyttää monialaista tiedonhankintaa, johon vain poliisilla on toimivalta ja olemassa oleva kapasiteetti tietojärjestelmineen sekä kansallisine ja kansainvälisine tiedonhankintatoimivaltuuksineen.

Poliisilaitos kiinnittää erityistä huomiota lakialoitteen kohtaan (19 §:n 3 momentti), jonka mukaan henkilösuojaustehtävään määrätyn voimankäyttövälineisiin voi lisäksi kuulua ampuma-aselain 2 §:ssä tarkoitettu ampuma-ase, jota saa kantaa ainoastaan ampuma-asekoulutuksen saanut turvahenkilö, joka osoittaa vuosittain, että hänellä on riittävä ampuma-aseen käsittely- ja ampumataito. Lakialoitteen perusteluiden mukaan ampuma-ase voi olla henkilösuojaustehtävän erityisen luonteen vuoksi joissakin tapauksissa välttämätön voimankäyttöväline esimerkiksi suojattavaan kohdistuvan hyökkäyksen torjumiseksi. Arvion ampuma-aseen mukanaolon tarpeesta henkilönsuojaustehtävässä tekisi turvallisuusjohtaja kussakin tapauksessa erikseen.

Lakialoitteessa on asetettu turvallisuusjohtajalle velvollisuus ilmoittaa henkilönsuojaustehtävästä päällystöön kuuluvalle poliisimiehelle tai poliisin kenttäjohtajalle. Lakialoitteen mukaan kiireellisiä tilanteita lukuun ottamatta yhteydenotto poliisiviranomaiseen tapahtuisi yleensä jo ennen tehtävän alkamista.

Poliisilaitos korostaa aluksi, että poliisilla on olemassa oleva ja toimiva henkilönsuojaustoiminto, jota voidaan tilanteen sitä edellyttäessä laajentaa koskemaan myös erityistä suojelua tarvitsevaan kansanedustajaan tai eduskunnan vieraaseen. Poliisilaitoksen tiedossa ei ole tilanteita, joissa poliisilaitos ei olisi voinut tuottaa henkilönsuojaustehtävää tilanteen sitä edellyttäessä.

Poliisilaitos pitää tärkeänä, että poliisille tehtävä ilmoitus henkilönsuojaustehtävästä tulisi tehdä ennen tehtävän alkamista. Poliisilaitoksen näkemyksen mukaan vain harvoin ja poikkeuksellisesti voisi olla käsillä tilanne, jossa henkilönsuojaustehtävä olisi niin kiireellinen, että ilmoitus olisi tehtävissä vasta tehtävän jo alettua. Henkilönsuojaustehtävän edellytysten arviointi edellyttää joka tapauksessa jonkinlaisen uhka-arvion tekemistä,

jonka jälkeen ilmoitus poliisille on lähtökohtaisesti viimeistään tehtävissä. Mahdollisimman varhain tehdyn ilmoituksen merkitys on keskeinen, koska sen myötä poliisilla säilyisi mahdollisuus tarvittaessa reagoida tilanteeseen sen edellyttämällä tavalla.

Mitä tulee sitten lakialoitteessa tarkoitettuun henkilönsuojaustehtävään, jossa turvahenkilön voimankäyttövälineisiin voisi lisäksi kuulua ampuma-ase, poliisilaitos toteaa seuraavaa. Mikäli uhan luonne ja riskitaso arvioitaisiin sellaiseksi, että ampuma-aseen mukanaolo henkilösuojaustehtävässä arvioitaisiin välttämättömäksi, kysymys on poliisilaitoksen näkemyksen mukaan ainakin lähtökohtaisesti poliisin tehtävästä. Uhan ja riskitason ollessa riittävän korkea on asiassa kiinnitettävä huomiota myös suojattavalle henkilölle aiheutuvan vaaran lisäksi myös sivullisille mahdollisesti aiheutuvaan vaaraan. Kysymys on siten keskeisellä tavalla yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä, joka on poliisin tehtävä. Tämä myös merkitsee sitä, että itse henkilönsuojaustehtävä on toteutettavissa vain poliisin toimivaltuuksin. Tällaisessa tilanteessa poliisille etukäteen ja mahdollisimman ajoissa tehtävän ilmoituksen merkitys on korostunut.

Todettakoon myös, että poliisin henkilönsuojaustehtäviä suorittavilla virkamiehillä on erityinen ja jatkuva koulutus sekä kokemus henkilönsuojaustehtävistä ja niihin liittyvien toimivaltuuksien käyttämisestä. Näiden merkitys korostuu erityisesti tilanteessa, jossa suojattavaan kohdistuva uhka arvioidaan korkeaksi ja jossa henkilönsuojaustehtävä voisi edellyttää ampuma-aseen kantamista. Poliisilaitos toteaa lisäksi, että poliisin suorittama henkilönsuojaus on aina osa muuta johdettua poliisin toimintaa, joka voi sisältää myös varsinaista henkilönsuojausta tukevia muita toimia. Tehtävä on käytännössä toteutettava kyseisellä alueella toimivan poliisin toimivaltuuksin ja resurssein ottamalla huomioon henkilönsuojaustehtävän lisäksi sivullisiin liittyvän yleisen järjestyksen ja turvallisuuden varmistaminen kaikilla niillä alueilla, joilla henkilönsuojaustehtävää suoritetaan.

Näin ollen poliisilaitos katsoo, että henkilönsuojaustehtävät, jotka voisivat uhka- ja riskitason perusteella edellyttää ampuma-aseen kantamista, ovat lähtökohtaisesti poliisille kuuluvia tehtäviä.

*Voimankäyttövälineet*

Poliisilaitos ei pidä perusteltuna voimankäyttövälinevalikoiman laajentamista etälamauttimeen, projektiililaukaisimeen eikä ampuma-aseeseen.

Lakialoitteen mukaan ampuma-aseen kantaminen olisi mahdollista ainoastaan tietyissä henkilönsuojaustehtävissä. Poliisilaitos on edellä katsonut ampuma-aseen kantamista edellyttävien henkilönsuojaustehtävien olevan lähtökohtaisesti poliisin tehtäviä. Näin ollen poliisilaitos katsoo, ettei muissa kuin poliisin suorittamissa henkilönsuojaustehtävissä ole tarpeellista kantaa ampuma-asetta eikä ampuma-asetta ole siten perusteltua lisätä voimankäyttövälineisiin. Kyseessä on aina korkean tason uhka, joka suojattavan henkilön lisäksi koskee sivullisia ja heidän turvallisuutta.

Poliisilaitos suhtautuu kielteisesti myös etälamauttimen ja projektiililaukaisimen lisäämiseen voimankäyttövälineiksi. Etälamautin on hyväksytty voimankäyttöväline vain tietyillä viranomaisilla, eikä se ole käytössä esimerkiksi yksityisellä turvallisuusalalla. Poliisilaitos

katsoo, ettei etälamautinta ole lakialoitteesta ilmenevien seikkojen perusteella aihetta lisätä voimankäyttövälineeksi. Projektiililaukaisinta poliisilaitos pitää lähtökohtaisesti soveltumattomana turvatoimialueella tai tilapäisellä turvatoimialueella tapahtuvaan voimankäyttöön, kun otetaan huomioon sen kaukovaikutteinen käyttötarkoitus useiden kymmenien metrien kantomatkoineen.

Lisäksi poliisilaitos kiinnittää huomiota voimankäyttövälineiden kantamiseen mahdollisimman huomaamattomasti. Ilman virkapukua työskentelevien voimankäyttövälineet saattavat herättää sivullisissa arvaamattomia reaktioita sekä myös heikentää turvallisuuden tunnetta.

*Miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttuminen*

Poliisilaitos pitää turvahenkilöstön kyvykkyyksiä tunnistaa ja havaita miehittämättömät ilma-alukset asianmukaisena. Miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttuminen on poliisilaitoksen näkemyksen mukaan kuitenkin lähtökohtaisesti poliisin tehtävä. Kulkuun puuttumisella saattaa olla tilanteesta riippuen vaikutuksia niin turvatoimialueella kuin sen ulkopuolella ja siten myös yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen.

*Muuta*

Poliisilaitos pitää tärkeänä, että eduskunnan turvahenkilöstö ilmoittaa poliisille ajoissa tiedossaan olevista toimintansa turvallisuuteen mahdollisesti liittyvistä uhista sekä seikoista, joilla voi olla keskeisesti merkitystä poliisille kuuluvien tehtävien suorittamisen kannalta. Poliisilla on käytössään laaja tietopohja erilaisten uhka-arvioiden tekemiseksi sekä kattava toimintavalmius tilanteiden hoitamiseksi. Esimerkiksi henkilönsuojaus on aina osa laajempaa poliisitoimintaa ja valmiutta.

Poliisille tehtävät ilmoitukset tulisi poliisilaitoksen näkemyksen mukaan tehdä lähtökohtaisesti poliisin johto- tai tilannekeskukseen – ei tietyille poliisimiehille, kuten lakialoitteessa nyt on ehdotettu.

Lakialoitteesta ei ilmene, miten johtosuhteet muodostuvat tilanteessa, jossa poliisi on hälytetty paikalle. Poliisilaitos korostaa, että tällaisessa tilanteessa johtovastuu poliisitehtävän hoitamisesta on poliisilla eduskunnan turvahenkilöstön hoitaessa omaa tehtäväänsä taustalla. Johtosuhteet määrittämällä voidaan välttää tilanne, jossa sekä poliisi että turvahenkilöstö toimisivat yksinomaan omien intressiensä mukaisesti.

*Asiantuntijan nimeäminen*

Poliisilaitos nimeää eduskunnan hallintovaliokunnan kuulemiseen asiantuntijaksi poliisilaitoksen apulaispoliisipäällikkö Heikki Kopperoisen.

Jari Liukku, poliisipäällikkö

Heikki Kopperoinen, apulaispoliisipäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 18.11.2025 klo 11:17. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Eduskunnan hallintovaliokunta

Tiedoksi Poliisihallitus

**Helsingin poliisilaitos**
Pasilanraitio 11, PL 11, 00241 Helsinki
kirjaamo.helsinki@poliisi.fi
Puhelin 0295 470 011, Faksi 0295 411 622, poliisi.fi